

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za štiri leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročilne se
upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov.
vrstica v petiti; za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice, itd.
se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazz
Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
frankovano ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacije in inserate pre-
jema upravništvo Piazz Caserma št. 2
Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Gladstone.

Volitve v zbornico poslancev na Angleškem so končane: zmagali so liberalci pod vodstvom častitljivega Gladstonea z več glasovi večine. K temu ugodnemu uspehu pripomogel je skoro jedino le silen ugled in na kontinentu nepoznana sila zgovorniška slavnega državnika. Omenjeni dve prednosti je leta namreč zastavil za veliko idejo, katero še želi videti izvršeno in za katero deluje z uprav angleško vstrajnostjo že lepo vrsto let: za priboritev samouprave na Irskem. Sebični in gospodaželjni Angličani niso sicer naklonjeni temu načrtu, toda nimbus Gladstoneov je tako silen, da mu sedaj skoro dajo vladno žezlo v roke, čeravno je bil volilni bojnik klic samostojnost Irske. Kako je to mogoče in kdo je Gladstone? Priprost sin pastora v Edinburgu poklican je bil leta 1834 še ne 23 leten v zbornico poslancev ter je bil zatem imenovan ministrom financ. Od takrat je nepretržno član zbornice, v kateri je že od prvega početka zavzemal prvo mesto radi svoje fenomenalne zgovornosti, katero je vedno uporabljal le v resnično idejalne in liberalne namene. Kot mnogokratni minister financ se je izkazal kot neprosječnega mojstra ter vedno hitro popravil, kar so toristi za časa njih vlade pokazili. On je velik pisatelj ter leksikalnega znanja. Pravico ljuben je do skrajnosti, kar je pač pri državnih silna izjema. Tudi v politiki njega vedno vodi le poštenost in ljubezen do vsestranske pravičnosti. Zato pa se z vsem svojim ognjenim temperamentom zavzel svoječasnno za Grke, boreče se za svobodo, za Italijo še ne združeno, za balkanske Slovane proti „neizrečnemu Turku“, kot se sedaj poteza za Irce. Kolik razloček mej njimi in Cavourjem, Napoleonom III. in še posebno Bismarkom, kateri je se svojimi spletkami zategnil popolnoma razupite nauke Machiavellijevega „Il principe“! Zato pa narod na Britanskem upravo obožuje Gladstonea. In kako bi ga tudi ne! Porojen v veliki dobi velikega Korzičana gleda ta starina na sedanji majhni rod kot pravi heros starih Grkov: kot bitje, nekako vzvišeno nad sedanjim slabotnim človeštvom. Če se pa le za ljubi kruh-k skrbeči Angličan tako vnema zanj, kaj bi se mi Slovenci ne, ki smo kot mlad narod še bolj idealni?

Gladstone se bori svetim navdušenjem — za sveto stvar; bori se za idejo samouprave. Borba ta se vrši pod praporom pravico- in človekoljubja. Vrhovna misel stremeljenju Gladstoneovemu je jednakost vseh, torej — svoboda vsem. Gladstone ne pozna inferijornih in superijornih plemen, njemu je vodilno načelo: vsak bodi gospodar na svoji zemlji.

Gladstone se bori tedaj za samoupravo Irske. V tej borbi tiči analogija z napori avstrijskih Slovanov. Ako zmôre Gladstone, ni zmagala le kaka posebna Angleška ideja, ampak zmagala je svetovna ideja, zmagalo je plemenito načelo. In s to zmago utegne se popraviti marsikaj, kar je zgrešila krivična preteklost.

Ako motrimo volitve na Angleškem s tega stališča, uverimo se še le o njih velikanski važnosti za vso Evropo.

Ne smemo se torej čuditi, da sta

bratska nam naroda, češki in hrvatski, neopisljivo radostjo vsprejela vest o zmagi Gladstonea ter da sta v brzozavnih čestitkah dala duška veselju svojemu.

Gladstoneova zmaga je v veliko tolažbo vsem malim narodom, borečim se za svoja prava. In kdo je bolj potreben tolažbe, nego mi Slovenci uprav te dni, ko se nam kliče od vseh strani, da nam bode poleg Čehov poplačati drage nemško-liberalne glasove, odane za valutne predloge.

Toda ne obupujmo: srca kvišku in glave po konci, kajti morala iz volitev na Angleškem, morala iz borbe Gladstonea za pravico, je ta, da tudi mali narodi si lahko pribore svoje pravice, ako le hočejo; ako so res vneti za svojo stvar, ako so pošteni in — to pa treba v prvi vrsti — vztrajni.

To je morala iz borbe 83letnega moža-velikana, to moralo vtisnimo si v srce — v spoštovanje in posnemanje.

Gladstone ne pozna omahljivosti in zdvajanja — in tudi mi se moramo iznebiti grdih teh lastnosti: bodimo močje! Na Irskem se dani, a tudi v Avstriji se bode zdanilo in priplavalo bode na obzorje zlato solnce narodne avtonomije.

Toda za velike ideje treba pogumnih boriteljev — bodimo torej pogumni!

Afëra Spinčičeva.

Govor poslanca Herolda v 148. seji poslanske zbornice dne 5. julija 1892. (Dalje)

„Izrečni vodja stranki!“ Ministerstvo je vendar moralo vedeti, da Spinčič mora biti vodja stranki, ko je deželni poslanec že od leta 1882, deželni odbornik, ter od leta 1891 državni poslanec. Da je odločni strankar, sledi že iz tega, da kandiduje vsikdar kot Hrvat. Seveda imamo tudi take vodje strankam, ki nikdar ne pojasnijo svojega mišljenja. (Živahna veselost in pohvala se strani somišljenikov.) Ali taki vodje strankam niso vodje, ampak zapeljivci strank, in težko da bi hotel g. posl. Spinčič, da ga prištevamo k takim.

Torej pri splošnih volitvah „razvijal je kot izrečni vodja stranke tako agitatoriško delovanje, ki je bilo naperjeno na to, da bodo izvoljeni sami hrvatski volilni močje“.

Dozdeva se, da glavni vzrok tiči pravo za pravo, kakor je že navada, v tej navidezno najivni in priprosti stilizaciji. Dozdeva se, da vse disciplinarno postopanje proti poslancu Spinčiču je nastalo zbok tega, ker je imel idejo, da naj se izvolijo hrvatski volilni močje. Ako bi mu bil to očital iz katerega koli povoda italijanski volilni odbor istrski, jaz bi bil zadnji, ki bi temu ugovarjal, kajti vsaka stranka hoče obdržati svojo posest (Pritrjevanje se strani somišljenikov), vsaka stranka ima konstitucionalno pravo, bojevati se za svoje nazore z vsemi postavnimi sredstvi. Ali deželna šolska oblast! Pristoji-li oželjni šolski oblasti, soditi o tem, kateri volilni močje naj se izvolijo? Briga-li deželno šolsko oblast vprašanje, ali hrvatski ali italijan-

ski volilni močje? (Živahno pritrjevanje se strani somišljenikov.)

Jaz ne poznam natančno postave o nadzorstvu šol za Istro, Gorico in Gradiško, ali te postave glase se skoro jednako za vse kronovine in jaz sem si vedno vse drugače predstavljal nalogo in postavno dolžnost deželne šolske oblasti. Menil sem, da deželni šolski oblasti je nadzorovati šole ter paziti na to, da se izvršujejo programi, postave in predpisi. Da bi pa morala deželna šolska oblast nadzorovati, ali naj se izvolijo hrvatski ali italijanski volilni močje, to je nekaj novega, na kar je lahko ponosen namestnik Rinaldini. (Pohvala se strani somišljenikov.)

Gospodje moji! Tak je stan te reči, faktični učin. Potem pa pravi deželna šolska oblast: „Te okoliščine dejanja, katerim v obče niste ugovarjali“ — rekel sem, tak je učin, kajti o družih faktih oblast ne govori — „vtemeljujejo disciplinaren pregrešek, katerega ste zagrešili v svoji lastnosti kot o. kr. profesor.“ Zdaj pridemo do zaključka. Pisatelju tega utemeljevanja je kar na enkrat šinilo v glavo: to vendar ni nič, pravo za pravo! Morda je vzel v roko predpise cesarske naredbe z dne 10. marca 1860 o disciplinarnem postopanju proti državnim uradnikom in je videl, da to bi vendar težko veljalo, če kdo razvija delovanje v ta namen, da bi se izvolili sami hrvatski volilni močje.

Rekel je zato nadalje: „kajti nikakor se ne strinja z dolžnostmi državnega uradnika, oziroma profesorja, da se klanja težnjam, ter je izražal javno“, — to se nanaša torej na prvi pregrešek, v Zagrebu — „ki so naperjene proti državnopravni uredbi monarhije in proti določilam temeljnih zakonov, koje določila mora uradnik visoko čislati zbok prisežne dolžnosti. Iatoliko je v očitnem nasprotstvu z dolžnostmi uradnika in celo vzgojitelja mladine, ako prevzame vodilno ulogo v strankarski vihr, izvršuje jo na nezmeren način in tako strastjo, kojej utegnejo tu pa tam slediti izgredi vsake vrste ter motenja javnega mira in reda, koja je obžalovati.“

Torej, gospôda moja, povsem nezdržljivo je z dolžnostmi državnega uradnika, oziroma profesorja, „klanjati se težnjam, ter je izražati javno, ki so naperjena proti državnopravni uredbi monarhije!“ O tem stavku bi se morda dalo govoriti v njega splošni sestavi. To je bilo jako modro, da je obsodbi sledilo to utemeljevanje. Popred se je reklo: okoliščine dejanja utemeljujejo razsodbo. Ali kje je profesor Spinčič izražal težnje, naperjene proti državnopravni uredbi monarhije in [proti določilom temeljnih zakonov, koje je visoko čislati uradnikom? Čuden je tudi izraz „težnje.“ Po takem ni smeti se klanjati niti težnjam! (Prav dobro! se strani somišljenikov.)

Opozarjal sem že na to, kar je Spinčič govoril v Zagrebu, in dokazal sem, da to se nikakor ne zadevlje ob državne temeljne zakone, ako kdo izrazi željo, da Zagreb bodi moralniše središče Hrvatov in da naj bi se Hrvatje združili. To ni proti državnim temeljnimi zakonom. To bi utegnulo biti naperjeno proti dualizmu, ali v tem trenutku ni dobro govoriti proti dualizmu. —

Kaj je rekel torej? Proti čemu je obrnjena ost? To sicer ni navedeno tu,

pač pa v razlogih. Rekel je, da Istra spada k Hrvatski, zgodovinski, po nje državno-pravnih odnošajih. In zakaj je rekel to? Ker uprav v Istri in v družih južnih deželah — kot dokaz imam tu obilico citatov iz italijanskih časnikov — neka izvestna koterija italijanske stranke, razvijajoča v deželi jako živahno delovanje, trdi, da je Istra italijanska provincija. Tej trditvi se je postavil po robu poslanec Spinčič in je dokazal, da Istra je avstrijsko-ogerska provincija, da namreč spada k Hrvatski, pripadajoči tej državni zavezi. Ti časniki in drugi pojavi, ki so mej seboj v očitni ali tajni zvezi, pa se niso preganjali, ko so govorili o Istri kot italijanski provinciji. (Prav dobro na strani somišljenikov.) Poslanec pa je kazniv, ker je bil toli drzen, da je hotel avstrijsko provincijo zares pustiti pri Avstriji! (Živa pohvala se strani somišljenikov.)

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. Iz seje poslanske zbornice z dne 15. julija bila bi povedati, da je nemški konservativec Dipauli govoril odločno proti valutnim predlogom, izjavljajoč se proti zlati veljavi, ker poslednja bi bila taka nesreča za Avstrijo, da bi je ne bilo več mogoče popraviti. Še zagovarjenjem zlate valute je g. poljedeljski minister izkopal grob svoji lastni nakani: osvobojenji posestva od dolgov. Proti je govoril tudi princ. Lih tenstein, kritizuje požrešno postopanje kapitalistiških listov. Zlata veljava je nepopolarna, ker izroča Avstrijo velikemu kapitalu.

Vinarstvu pretita oidium in peronospora, mala obrtnija je v stanju agonije, uradnikom bi trebalo poboljšati njih stanje, sedaj pa naj bi novo zlato posojilo požrlo prebitke v državnih blagajnah, vsled česar ne bo mogoče pomoči državnim službenikom in izvesti potrebne socialne reforme. Govornik in njegova stranka bodo glasovali proti predlogom in že bližnja bodočnost nam pove, da so imeli prav. Finančni minister Steinbach in poljedeljski minister Falkenhagu potegnili sta se za zlato veljavo, dočim se je nemški konservativec Morsey odločno uprl tej predlogi. Govornik se je kar začudil nazorom ministrov o kapitalu in časnikarstvu. Kar naenkrat vidimo oprano celo vrsto ekzistencij, koje smo do sedaj opazovali z nezaupanjem. Socialisti so le zato za zlato veljavo, ker se nadajejo, da ona zruši srednji stan. Na opazko finančnega ministra, da podpora Lloyd in podunavski parobrodni družbi zahteva državni interes, naglašala govornik, da tudi njega somišljeniki bi glasovali za subvencijo, ako bi se bilo dokazalo, da je državi zagotovljen primeren upliv in ako bi bili zadostili pravnemu čutu: da bi bili kaznovani krivce. Vsa javnost je bila vznujena radi tega, da se zapira male tatove, ki so kradli po jeden goldinar, a da se pusti bežati velike tatove. Ako bi bil g. trgovinski minister dal obesiti izvestno

Ijudi na lepih stebrih parlamenta, vsi bi bili radi glasovali za subvencije podunavski parobrodni družbi.

V seji naslednjega dne 16. julija vprejeli so prvi člen postav: uvedenje zlate veljave. Poročevalec manjšine dr. Kaizl se je sicer upiral odločno temu členu, a zbornica ga je vsprejela z veliko večino; člen II. o temeljni teži denarja pa brez debate, istotako sta vsprejeta člena III. in IV.

Za tem so obravnavali skupno o členu V. in XIII. (Napisi na novem zlatem denarju.) O teh členih se je vnela huda debata. Nemški nacijonalec Bareuther se je protivil členu V. kakor ga je vsprejel valutni odsek. Poslednji je namreč premenil vladno predlogo v tem zmislu, da pridejo v napis na novem denarju besede „Rex Bohemiae, Galiciae, Lodomeriae, Illyriae etc. et apostolicus Rex Hungariae.“ Česki poslanec Eym je pobijal trditve Bareutherja naglašajoč, da napis Imperator et Rex, kakor ga je nasvetovala vlada, bi bil politički pogrešek, kajti imeli bi potem brezimen denar, na kojem ne bi bilo Avstrije. Posl. Borčić pravi, da naslov Rex Hungariae je pokvara, ker se ne more nanašati na vse dežele ogrske krone. Govornik stavi primeren predlog, kateremu se je pa upri finančni minister. Posl. Rizzi pravi, da napis, kakor ga nasvetuje odsek, znači prednost posamičnih kronovin. Osobito se protivi besedi „Illyriae“, kajti kraljestvo Ilirsko nima več političke ekzistencije od leta 1849. sem. Govornik hoče glasovati za predlog Bareutherjev; ali pa vsaj beseda „Illyriae“ naj se izpusti. Zbornica je pa vsprejela predlog odsekov, torej je odklonila Borčićev in Bareutherjev predlog. Za tem se vsprejeli člene VI. do X.

V včerajšnji seji so vsprejeli nadaljne člene novčne postav in člena 10. in 19. novčne pogodbe z Ogersko.

Ko so včeraj vspreli še ostale §. novčne pogodbe, pričeli so obravnavo zakona o posojilu. V četrtek bo tretje čitanje valutnih predlog, potem pa se vrše volitve v delegacije.

Radi kolere, ki razsaja po Rusiji, je prepovedalo ministerstvo za notranje stvari, da ni smeti vspremajeti iz Rusije izseljujočih se Židov.

Vnanje države.

Glede na najnovejši politički proces v Sofiji poročajo, da se Stambulov in Hoburžan ne čutita sigurnima, zbok česar hočeta upropastiti tudi protivnike ter plašiti narod. V Bolgarski da kar kipi in vsa javnost da mrzi sedanjo vlado. Politiške stranke so sedaj — tako je izjavil Karavelov pred sodiščem — nemogoče, ker se vlada ne drži zakona, ampak vlada samovoljno; vrhu tega je uničena svoboda govora in tiska.

Sodba v tem senzacionalnem procesu je nastopna: 4 obtoženi so obsojeni na smrt; trije na devet let, eden na šestnajst mesecev, dva (mej tema bivši ministerpredsednik Karavalev) na pet let, eden na tri leta, eden na 16 mesecev zapora. Drugi so oproščeni.

Tretjim regentom srbskim boče izvoljen najbrže dosedanji ministerpredsednik Pašić. V tem slučaju pride na mesto ministra-predsednika sedanji minister Vilimirović.

Razni listi so prinesli nedavno vest — in carigradski listi pritrjujejo tej vesti — da nameruje papež osnovati v Carigradu posebno mesto „generalnega patrijarha“ za azijske in balkanske katolike. Inicijativa da je izšla od Porte same, kojeg je do tega, da se neposredno sporazumi s kurijo, kar se tiče popolnjenja izpraženih škofovskih stolic ne da bi se mogli utikati tuji vplivi. Papež je takoj pritrjil tej misli ter odredil, da dobi naslov „generalnega patrijarha“ armenski patrijarh Azarion. Ta korak je naperjen tudi proti trojni zvezi, kajti odvzame Avstro-Ogerski in Italiji mnogobrojna cerkvena patronatska prava.

Bivši finančni minister italijanski Ellena je umrl v 48 letu dobe svoje.

Povodom stoletnice združenja Savojske s Francozsko bil je v Parizu banket, kojega se je udeležilo nad 2000 oseb, mej temi tudi več ministrov. Poslanske zbornice predsednik Floquet je rekel, da zgodovina poplačuje vsako delo, kar je treba pričakovati, se pripravljati in zaslužiti.

Na Francoskem so te dni praznovali običajni „narodni praznik“. Vse slavnosti nosile so na sebi znake franco-sko-ruskega prijateljstva. Francoski listi pišejo posebnim zanosom o francoski vojni. Ves narod je navdušeno pozdravljaj vojno. Listi proslavljajo narod francoski, ki je sposoben za take manifestacije.

Različne vesti.

Njeg. ces. visokost, nadvojvoda Josip Ferdinand odpeljal se je včeraj zjutraj z brzovlakom v Postojino, kjer si je ogledal svetovnoslavno jamo.

Zadeva Spinčičeva pred imunitetnim odsekom. Dne 16. zjutraj je ta odsek nadaljeval obravnavanje o zadevi Spinčičevi. Politično društvo „Slovenski Jez“ je doposlalo odseku peticijo, zahtevajočo da se razveljavi dekret, s kojim je bil g. Spinčič odpuščen iz službe. Posl. dr. Ferjančič je zahteval, da naj se najprvo obravnava o njega predlogu radi zahteve disciplinarnih aktov. Poslanca Abrahamovič in dr. Lang sta naglašala, da treba premeniti obstoječi zakon z razširjenjem imunitete proti disciplinarnim postopanjem. Ker pa te stvari ni možno rešiti v poslednjih dneh zasedanja, izjavlja se posl. vitez Abrahamovič za to, da se obravnava o tem vprašanji odloži na prihodnje zasedanje. Dr. Lang zahteva pred vsem, da se predlože odseku disciplinarni akti ter da se Spinčič rehabilituje. Poslanec dr. Hirsch povprašuje, ali naj bi se zahtevali vsi spisi, ali samo disciplinarni razsodbi prve in druge instance. Posl. dru. Webru zadostuje, ako se zahtevajo razsodbi obeh instanc pa razsodba državnega sodišča. Ferjančiču ne ugaja to, ker on zahteva vse spise. Vstraja torej pri svojem predlogu, da se zahtevajo vsi spisi. Predlog dr. Ferjančičev je bil vsprejet.

„L' Istria“ je dala v poslednji številki v treh člankih duška jezici svoji proti Primorskim Slovanom. Koj začetkom maha okoli sebe z grdo insinuvacijo, kakor da bi mi Slovani hoteli, da vlada Primorska bodi slovanska. Ne, grdi hinavci tega ne zahtevamo mi, da bi vladni krogi ob Adriji tirali slovansko politiko, ampak mi zahtevamo le to, da tirajo avstrijsko politiko. Glavni kriterij prave avstrijske politike pa je le ta: je dnaka pravica za vse. Mi ne želimo nikakor, da nas po vladni milosti posade nad Italijane, protestujemo pa proti temu, da bi bili Italijani nad nami: ne nad Italijani in ne pod Italijani, ampak kot enakopravni hočemo živeti poleg Italijanov — enakopravni v zmislu številnega razmerja mej nami in drugorodei. Zajedno protestujemo odločno proti drznosti „L' Istria“, izraženi v trditvi, da le po okolici tržaški živi pest Slovencev (quel pugno di contadini) in še ti da žive od milosti in bogatstva Italijanov. Ne samo pest Slovencev živi po okolici, ampak vse prvobitno prebivalstvo našega teritorija je zdržema slovensko. In mesto? Koga hočete varati? O seveda: vi bi hoteli kar potajiti množice mestnih Slovencev vseh stanov! Na istem površju „resnicoljubja“ se giblje „L' Istria“, ko trdi, da je velika masa prebivalstva primorskega — italijanska. Človeka mora zgrabiti jeza, ko vidi kakim, neverjetnim cinizmom se dandanes pačijo — notoriške istine. Slednjie je „L' Istria“ zasvirala tisto znano pesem, dandanes toli priljubljeno, o koncesijah

nehvaležnim Slovanom Primorskim. Pri tem pa smo se zakrohotali prav na glas. Kdo bi se ne smijal?

V drugem članku se bavi se zadevo Spinčičevo. Tu pa je hinavstvo doseglo svoj vrhunec: tu bi se hotelo glasilo poreško kazati skrbnega očeta — Slovencev. Naslikalo je na steno samega peklenščeka v svarilo Slovence, ako bi zmogla Spinčič in Laginja se svojimi idejami. Čemu pa ta komedija? Man merkt di Abacht und man wundert sich — nicht. Zanimivi pa so vender-le te pojavi skrbi poreškega glasila za nas uboge Slovence posebno zato, ker smo v nekem slovenskem listu čitali skoro — isti argument. Skrajnosti se dotikajo tudi tu. Sicer pa ponavljamo: kdor nam govori o nasprotstvu Spinčiča do Slovencev, ta je ignorant ali pa — zlobnež. Žalostno je jedno in drugo.

V tretjem članku se bavi „L' Istria“ z interpelacijo Spinčičevo radi občinskih volitev v Pomjanu. Kako piše o tej interpelaciji, nam menda ne treba praviti, kakor tudi ne treba naglašati, da je gospódi ta interpelacija silno neprijetna. Kako se vender boje resnice neke vrste ljudje. „L' Istria“ pravi, da nezadovoljnežev v Pomjanu je komaj „mezza dozina“, kojim je na čelu „quel reverendo Parocco“; sicer pa je vse neizrečeno zadovoljno. Počasi gospóda! Vse vršivše se volitve govorile so nasprotno — in tudi prihodnja volitev, koje razpis zahteva uprav interpelacija Spinčičeva, vas izvestno pouči o številu nezadovoljnežev v občini Pomjanski.

O gospóda, dolgo ste se vzdrževali se nasilstvi, zavijačemi in sofizmi, sedaj pa se bližate rapidnimi koraki kraju svoje slave in svojega gospodstva! Le še par let in vaše gospodstvo — je bilo!

Čudno. Ko so pred leti naše mesto posetili bratje Čehi, bivajoči z nami v jedni in isti državi, prepovedan je bil vsakoršen vsprejem in tudi vojaški godbi ni bilo dovoljeno svirati narodne skladbe. Ko so hoteli pred 2 leti hrvatski Sokoli posetiti brate Celjske, preprečila je to nakano hrvatska vlada; ko smo šli Slovenci lani v Prago, bili smo pod strogim nadzorstvom: v vseh teh slučajih se je dogodilo, da avstrijski Slovan ni mogel pozdraviti avstrijskega Slovana, kakor je želel. Ko so pa prišli te dni v Trst turnarji iz rajha — torej iz inozemstva — vrstili so se navdušeni govori, niso se delale zapreke v nikakem pogledu in svirala je tudi vojaška godba inozemcem na čast. Čudno!

O kakovosti našega „Il Mattino“ so pravo za pravo že zaključeni akti: sodba o duševnem „niveau“ tega lista je že storjena pri vsakem dostojnem človeku. V včerajšnji številki pa je prekosil samega sebe pišoč o nekem Slovincu, kojega so baje dejali v zapor v Latisani na Furlanskem. Piše namreč: „Nek Slovenec, grd, ves zamazan, razstrgan in bos, ki je pal Bogve s kateroga skalovja kraškega; brez kakoršnega si bodi pribežališča in poln krivih namenov se je klatil pri nas, živeč v hosti kakor divjak. Ne pozna besedice italijanske, pač pa: boga mi, boga ti. Ko so se mu hoteli bližati, zbežal je švigajoč krvave poglede ter škripajoč zobmi liki stekli mrjasec. Njega moskovski obraz smrdi po hudodelstvih 100 milj na daleč.“ — Imate dosti, dragi čitatelji? Tako piše naš „Mattino“. Največja nesramnost pa je, da tendenciozno in opetovano naglašja narodnost tega nesrečneža — kakoršnih je najti mej vsemi národí —, kakor bi hotel s tem označiti vso narodnost slovensko.

Šolska mladina na laških šolah. (Konec). Kako se deca šola na mestnih ljudskih in srednjih šolah, pozvemo najbolj iz prakse. Dokazano je namreč, da otroci, ki so dovršili višjo ljudsko italijansko šolo, niso niti zadostno godni prestopiti na kako učiteljšče, kajti ne poznajo družega kot nekoliko laščine in še to nepopolno. Za službo v trgovini ali drugod tudi niso, kajti navada je, da celo lahonski trgovci jem-

ljejo v službo rajši mladeniče, ki so obiskovali državne šole nego one, ki so dolga leta hlače trgali po klopeh mestnih učilnic. Enako se godi tudi mladeničem, ki so absolvirali kakšno laško srednjo šolo. Za državne službe niso nikakor godni radi neznanja nemščine in deželnega jezika slovenskega, kajti nemščina se na teh šolah sploh malo in še ono malo le površno poučuje, o slovenščini pa ti dijaki nimajo niti pojma in na vprašanje, ako znajo slovenski, začnejo tvoj jezik še psovati z „lingua barbara“. Skušnja kaže, da pridejo absolvirani dijaki srednjih laških šol le tedaj do kruha, ako jim je sreča mila, da so mogli svoje studije dovršiti na kaki univerzi ter so koncem pomnožili številu slovanožrnih advokatov ali zdravnikov v Trstu. Večina učencev z maturo na tržaških mestnih srednjih šolah podaja se leto za letom v blaženo Italijo, kjer razpalijo še bolj svo bujno fantazijo o neodrešeni Italiji ter pridejo pozneje tu sem delati propagando za zjedinjeno Italijo. Edino zavetišče za te „politiške“ dijake so tržaški mestni uradi, v kojih ima še vedno edino veljavo samo italijanščina. Tu se zbirajo ti kampijoni, ki postanejo časosoma pod okriljem svojih gospodarjev vredni nasledniki poslednjih, tirajoč velikokolaško barko. Ako pomislimo na enostransko in celoma lahonsko vzgojo, ki so jo vdobili na mestnih šolah in na daljno njih šolanje na kakšni univerzi v Italiji, ni se niti čuditi njihovi narodni zagrizenosti, kajti slepci so, ki slepo mahajo okoli sebe. Da pokažemo samo jeden vzgled njih izborne lahonske vzgoje: te dni smo brali v vseh laških časopisih, da so kandidatje k zrelostnemu izpitu na mestni gimnaziji nabrali vkupe 400 frankov (sic! — goldinarji bi za te veleučenjake bili pre-avstrijski) za glasovito „Lego nazionale“. S tem so vsi pokazali, kam meri njih pravec in v kakém smislu namerujejo v prihodnje delovati. Ako bi slovenski dijaki nabrali par grošev za našo šolsko družbo, bil bi to panslavizem, a „Lahom“, nabirajočim za vredno naslednico zloglasne „Pro patrie“, in zamečujočim celo avstrijski denar, se ničesar ne reče, pač se pa to zahvalno naznanja celo po uradnih listih. — Nedavno smo tudi poročali, kako tožijo glede na mestni ženski licej celo zagrizeni laški listi kakor „Mattino“. Duh, v kojem se na mestnih šolah poučuje, je že obče znan. Pogledati treba še na poučne in druge za učenje priporočene knjige — in kmalu se prepričaš, kako enostransko je na teh šolah poučevanje sploh. Učitelji in profesorji so pa zgolj taki, kateri so se že odlikovali po tem ali onem „patrijotiškem“ činu. O Avstriji se menda govori le površno in sem ter tja se v zgodovini in zemljepisju prevračajo kozolci tako, da se marsikaj zavije na znano stran. O tem ni nikakor dvomiti, ako pogledamo nekoliko sadove teh šol — tržaško mladino z navdahnjenimi jej čuti. In v takéne šole prisiljeni so pošiljati svojo deca tudi slovenski stariši, na katerih šolah se njih otroci pred vsem zapišejo za Lahe, potem se pa polagoma res preustroje v take. Vse tožbe ne pomagajo nič in slavna vlada se le prerada opira na narodnostne statistične podatke, koje jej podaja tržaški magistrat. Kolike krivice se nam godé od strani poslednjega, posebno v šolskem pogledu, opisal je nekoliko pričujoč sestavek.

Za Cirilo-Metodijski dar „Dobra volja“ v Gmundenu darovala 1 gld. Skupaj do zdaj 137 gld. 50 kr. in 10 ital. lir.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je podaril gosp. Kravos 30 kr., ker je vedel, a ni mogel priti. — G. Josip Fabjan v Kopru daroval 2 gld. mesto venca na krsto pokojnemu prijatelju Dragotinu Kravosu.

Za novi otroški vrt „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Greti nabralo se je v nedeljo 17. t. m. pri veselici „Adrije“ v Barkovljah, mej poštenimi zaostanci, obžalujočimi, da se ni nabiralo popred med

ekupnimi gosti, 2 gl. 70 nvč. — G. D. ker jo ni znal zakrožiti pri „okrogli mizi“, plačal je 20 nvč. v isti namen.

Družbi sv. Cirila in Metoda je pristopil Neimenovan narodnjak, ki je bil doslej ustanovnik Novomeške, Ljubljansko-Sentpeterske in Šišenske podružnice, doplačal je namreč še toliko, da je postal pokrovitelj, vpisan pri Novomeški podružnici. — Zadnjič znanovani pokrovitelj, g. dr. Fr. Stor, nabral je o pogrebu g. dr. Škofica, posebnega dobrotnika naše družbi, 39 gl. — Za Cirilo-Metodijški dar je poslala trojica Slovencev iz Pulja 11 gl. in istotako drugoletniki 10 gl. — Učiteljsko društvo za Postojnski šolski okraj je pristopilo družbi kot ustanovnik z zneskom 10 gl. G. Matija Prosekar iz Kotmarevesi je nabral 10 gl. in g. Urban Golmajer, kanonik-dekan v Tomaji, kot Cirilo-Metodijški dar 5 gl. in g. Anton Gutnik pa 3 gl. 70 kr. pri Kamničanu od 10 bratov pevcev društva „Ljubljane“, g. krčmarja in gospe Sajovic. — Bog povrni požrtvovalnemu g. pokrovitelju Iskrena hvala trudoljubivim nabiralcem, ki naj dobijo sedaj o počitniški dobi — o času izletov in veselje — obilno jvnetih posnomovalcev širom po slovenski domovini. Vodstvo bo ta počitniški čas samo dvakrat v stanu poslati tej podobno zahvalo v slovenski svet; upa pa, da bo uprav v tej dobi najbogatejša žetev za družbo sv. Cirila in Metoda, za lepo se razvijajoče njene zavode v obmejnih krajih in prospah narodnega šolstva sploh.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Rušitelji naše organizacije. Nedavno smo opozorili slovensko občinstvo na početje nekaterih, ki hočejo rušiti narodno organizacijo, snujoč neko „mejnarodno“ katoliško delavsko društvo. Mnogi so dvomljivo majali z glavo, drugi so nam naravnost oporekali, češ, da smo se pre naglili ter da smo z dotičnim člankom svojim mahali — po zreku.

Mi seveda ostanemo pri tem, kar smo pisali in moremo postopanje svoje opravičiti z dokumenti.

Evo Vam!

Okrožnica z dne 23. junija t. l. glasi se nastopno:

P. T. Prežlahtni.

Sploh žalostna skušenja, da katoliški delavec v nijedno društvo vstopiti ne more, brez razaljenja in kvara svojega verskoga in moraličnoga čutja, sili vstanovljenje katoliškoga delavskoga društva, o kojim katoliški delavec najditi in dobiti zamore zavetje prave verske in moralične izobraznosti, pa tudi gmotne podpore.

Vpiraje se na to potrebo smo se podpisani pogovorili vstanoviti katoliško delavsko društvo poizgledu v različnih mestih obstoječih katoliških društvih, zatoraj se podpisani odbor predrane Vas, prežlahtni, kimajoči razpravi povabiti, koja hoče biti v prostorih katoliškoga društva „Ulica Madonina Štev. 37. Nedeljo 26 Junija 2 uri popoldne

Trst 23. Junija 1892

Spoštovanjem

(Slede podpisi).

Ko so gospodje snovatelji pisali to okrožnico bili so še toliko „previdni“, da so vabili tudi v slovensčini (še tudi jojmínslovensčini.)

Pri razpošiljanju druge okrožnice z dne 15. julija 1892 je pa že padla krinka „mejnarodnosti“, kajti to poslednjo okrožso dobili naši ljudje v italijanskem jeziku. Ta se glasi:

P. T. La viene gentilmente pregato da intervenire, domenica 17. Luglio alle ore 5½ pomeridi, alla seduta preliminaré nelli locali della società catolica: „Via Madonina Nr. 37“

(Sledi podpis.)

Trieste 15. Luglio 1892

Nekatere zloge, odnosno besede natisnili smo mastno v ta namen, da čestiti čitatelji izvedo, da snovatelji tega novega društva niti pravilno italijanski ne znajo.

Iz najverodostojnejšega vira smo tudi izvedeli — in že danes zavračamo najodločnejše morebitna oporekanja —, da se pri posvetovanjih sme govoriti le italijanski.

S tem je menda povedano vse.

Ker se nam bode — žalibog — še često baviti s tem novim orožjem, ki se kuje proti narodni zavesti delavcev in naši narodni organizaciji, bi lahko zaključili to vest. A vihar nevolje, ki razruva vso našo notranjost, nam ne pripuša, da ne bi slovesno protestovali proti neosnovanemu insultu, izraženemu v prvi okrožnici ter naprjenemu proti našim društvom: da namreč „katoliški delavec v nijedno društvo ustopiti ne more, brez razaljenja in kvara svojega čutja“. Kaj veste o naših delavskih društvih, s čim sti se pregrešili proti verskemu in moralnemu čutju?! Na dan s konkretnimi slučajji, če ste pošteni! Sicer vas utegneta naši društvi poučiti, da ni smeti brez razlogov sumničiti cele korporacije, ter može-poštenjake, ki so jim na čelu. Tako postopanje je frivolno.

Posebni vlak v Postojino z zelo znižano ceno prireja povodom glavne skupščine sv. Cirila in Metoda dne 28. julija g. J. Pavlin v Ljubljani. Vlak se odpelje ob 7. uri zjutraj iz Ljubljane in se vrne ob 9. uri zvečer iz Postojine. Znižane cene veljajo za vse postaje južne železnice mej Mariborom, Gorico, Trstom in Postojino. G. Pavlin bode razposlal tekem prihodnjega tedna vozne listke vsem Ciril-Metodovim podružnicam v razpečevanje. Ker je tudi oskrbnistvo Postojinske jame dovolilo dne 28. julija popoldne prosti vstop v jamo, pričakovati je obilne udeležbe iz vseh slovenskih pokrajin.

Veselica društva „Adrije“, vršivša se v nedeljo, privabila je lepo število domačega in mestnega občinstva. Raz hišo „Obrtnijskega in konsumnega društva“ vihrala je mogočna trobojnica, opominjajoča obilico sprehajajočih se drugorodcev, da tu smo na slovenski zemlji. Pohvaliti moramo „Adrijaše“, da so se i oni to pot odlikovali blagodejno točnostjo v izvrševanju vsopreda. Prve stiri nežne skladbe niso mogle priti do prave veljave, ker se je moral razmerno mnogoštevilni pevski zbor (menda 28 pevcev) boriti s neprilličnostjo vrtnega lokala, ležečega kraj ceste, mimo katerega so neprestano drdrali vozovi. Sicer pa se je pelo jako precizno. Popolen vspeh pa je dosegla Zajčeva „Davorija“, ki se je pela spremljevanjem orkestra. Pevci in orkester proizveli so svojo nalogo vrlo dobro. Na burno zahtevanje občinstva morala se je ponoviti ta skladba. Izborna se je pela „Istarska koračnica“; Razmova: „Himna pevskega društva Adrija“ (se spremljevanjem orkestra) pa je izvala silno navdušenje, — navdušenje za domače društvo. Obe skladbi so morali ponavljati. V igri „Dva zeta“ odlikovaliso se igralci in igralci: gospdč. Kramarjeva in gospodje Ivovič, I. S. Plesnik, Sošič in Janša. Igrali so gladko ter je igra zelo ugajala občinstvu. Vso hvalo zaslužil je to pot tudi orkester ki je kaj lepo pod izbornim vodstvom g. Razma proizvel finale iz opere „Nikola Šubić Zrinski.“ Motivi iz krasnega, obče znanega zbora „U boj!“ elektrizovali so občinstvo in smo se uverili, da ta krasni Zajčev umotvor doseže vsikdar velik efekt, naj se že ponavlja kolikor kratih hoče.

Ta veselica nam je dokazala, da društvo „Adrija“ še ni izgubilo svoje čvrste življenske moči, ampak da je ostalo zvesto svojemu geslu: biti čuvarjem slovanskega obrežja sinje „Adrije.“ A ne le društvo samo je ostalo zvesto svojemu geslu, ampak tudi domače občinstvo na sploh ostalo je zvesto v ljubezni do svojega društva. To nam je pokazala nedeljna veselica in na

tem smo se veselili najbolj. Ponavljamo še enkrat: naša moč je izražena v organizaciji naših društev. Kdor hoče rušiti to organizacijo, ta ni naš prijatelj.

Od sv. Ivana smo prejeli že za sobotno številko nastopno vest, koja, žal, nismo mogli priobčiti radi preobilice gradiva. —

V hiši, kjer ima bralno društvo svetoivansko svoje prostore, odpre se zadnjo nedeljo tega meseca tudi restavracija. To pa ne bode jedna izmed tistih „restavracij“, kakoršnih imamo na stotine po mestu in okolici, ampak to vam bode gostilna čisto narodnega, slovenskega značaja.

Vsa hvala in čast gre lastniku hiše, gospodu Josipu Gasperšiču, ki je zares krasno priredil prostore in mnogo žrtvoval v ta namen, da bode mo lahko s ponosom uveli vsacega gosta — kateregakoli stanu — v naše zavetišče. Na pročelju hiše odlikoval se bode od daleč vidni, z gol slovenski napis: „Restavracija pri narodnem domu“. Tik hiše je senčen in krasen vrt, kakoršnega bi zaman iskali pri nas. Uverjeni smo, da bode mestna gospoda odslej z veseljem prihajala k nam, kajti tu bo imela zavest, da smo svoji med svojimi. Dobivala se bodo tudi izborna vina in izborne jedi po poštenih cenah. (Opomba uredništva. Tudi nas je razveselila ta vest. Hvala vsem požrtvovalnim rodoljubom, ki so slednjič dovedli do cilja: da dobe Sveto-Ivančani svoj narodni dom! Meščani bodo izvestno prav radi zahajali v prvi narodni dom tržaške okolice.

Tamburaški zbor „Bralnega društva pri sv. Ivanu“ priredi svoj izlet v nedeljo 24. julija popoldne v Bazovico k g. Urbančiču.

Izvestje c. k. državnega gimnazija v Trstu za leto 1892. prinaša na prvem mestu profesorja Leopolda Petrika spis „Philipp Reis, Telephon“. Na tem zavodu je poučevalo poleg vodje, dra. Adolfa Nitscheja še 19 rednih učiteljev, dva stranska in učitelj evangoliškega veroizpovedanja. Mej prvimi so Slovenci: profesorja Ivan Jesenko in dr. Karol Glaser ter učitelj veronauka Julij Wardo. Po narodnosti je bilo 82 Slovencev, 139 Italijanov, 134 Nemcev in 56 družih narodnosti. K zrelostnim izpitom se je prijavilo 35 učencev. Jeden je dobil spričevalo z odliko, spričevalo zrelosti 19; 3 bodo ponovili izpit iz jednega predmeta po počitnicah; 7 je nezrelih, 1 ni prišel k izpitu radi bolezni, 4 pa so odstopili že začetkom izpitov. Prihodnje šolsko leto se prične dne 16 septembra. Vpisovanje se prične dne 14. septembra v gimnazijalnem poslopji.

Blagoslovljenje nove župne cerkve. Včeraj so blagoslovili presbiterij VI. župne cerkve. Na tisuče občinstva je bilo navzočega. Blagoslovljal je stolni dekan mons. Sterk. Po službi božji, koja je daroval g. dekan, nagovoril je občinstvo proseč je nadaljnih prispevkov. Tej cerkoni slavnosti so prisustvovali dvorni svetnik pl. Krekich, poveljnik vojaške stacije kontra-admiral Buchta, magistratni vodja Gandusio, na mesto župana, ter mnogo družih vojaških in civilnih dostojanstvenikov.

Iz Trsta se nam piše: V ulici blizu Rocola je neka tobakarna. V to tobakarno prišel je nekdo — ko sem bil slučajno tudi jaz navzoč — kupit tobaka. Zahteval je v slovenskem jeziku, ali odgovorili so mu, da ga ne razumejo. Ker pa jih on ni razumel, začeli so ga psovati: porco di un ščavo, perche no ti parli talian! Slednjič so ga nabili tako, da je stvar sedaj pri sodišču. Vidite okoličani, kako žalostno je to, da vas še psujejo s „ščiaivi“ uprav tisti, kojim nosite vaš denar.

K u k u k.

Iz Cerkna se nam piše: Kako lahko-mišljeno opravljajo nekatere osebe izročeni jim posel, kaže naslednja dogodba: Dne

22. junija t. l. peljal je naš poštar sam pošto v Tolmin. To priliko porabil je naš poštar v to, da je lepo zaspal v vozu. Nasledek temu je bil, da ni opazil drugzega voza, ki mu je prišel nasproti, in na kojem sta se vozila dva žandarmerijska častnika. Klici z nasprotnega voza so še le s težavo prebudili našega voznika iz sladkih sanj. Pri tem pa je potegnil tako nerodno konja na kraj ceste, da sta se le s pomočjo drugzega voznika rešila voznik in konj mrzle kopeli v Idrijci in najbrže še česa hujega.

Ta slučaj navajam le za to, ker se je v pretečenem letu dne [24. junija dogodil sličan slučaj. In ako kdo pri nas vidi ženskega postiljona, tudi ni nič novega.

Naj bi vendar višja oblast skrbela za bolji red, da ne bi se dogajale take nevéščnosti.

Okoli Manč v Vipavski dolini padala je predvečeranjim popoldne silna toča, ki je povzročila veliko škodo. Ubogo ljudstvo, Bog se je usmili!

504 konflikcije doživel je zagrebški list „Obzor“ v soboto 16. t. m. Na oni stran Litve je res velika svoboda — žal, da Hrvatje in Rumuni nič ne vedo o njej. Osobiti poslednji so v teh dneh okusili vse madjarske ljubeznjivosti.

„Učiteljskega Tovariša“ št. 14. prinaša sledečo vsebino: T. Petrovec — Čemšenik: Kako vzbujaj učitelj pri učencih veselje do učenja? — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Listek. — Naši dopisi: Iz postojnskega okraja. — Iz Krškega. — Iz Dobrnice. — Iz Hrušice v Istriji. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Bratje Sokoli!
Naznanjamo Vam, da je politiska oblast dovolila izlet v Dekani. Pozivjamo Vas torej, da se pravočasno javite vsi tisti, ki namerujete udeležiti se izleta. Vožnja stane 1 gl. Na zdar! Odbor.

Naznanilo in prošnja.

Za nagrobni spominek preblagemu pokojnemu sodruhu Zdravku Preložniku blagovolili so do sedaj darovati p. n. gg.:

Štefan Šiškovič	gl. 1.—
Štefan Debenjak	1.—
Nikola Butkovič	1.—
Avugst Rajčič	1.—
Ena Defranceschi in Sava Vlah	1:50
Ivan Kuret	2.—
Kati Kuret	1.—
Ivan Križnič	1:20
Josip Pečarič	1:50
Josip Valentič	1:50
Karol Mahnič	1:50
Ante Trošt	1.—
Andre Mikiša	2.—
Jakov Jakac	1:50
Kristislav Bogatec	1:50
Fran Jereb	2.—
Alojzij Bunc	2.—
Alojzij Pauli	2.—
Josip Jančar	2.—
Franja Stantič	0:50
Andrej Vertovec in drugovi	4.—
Skupaj	gl. 32:70

Vsem tem blagim p. n. gg. darovalcem najlepša hvala!

Ostale p. n. gg. pa, koji svojih obljubljenih doneskov do sedaj še niso doposlali in tudi druge, kateri še morebiti hočejo v blagi namen kaj darovati, s tem najljubnejše prosimo, naj isto čim prej store! — Posebno pa še opozarjamo one p. n. gg., koji so o svojem času prevzeli v tak namen prirejene nabiralne pole, pa jih nam do sedaj še niso vrnili, naj nam iste z nabranimi doneski vred takoj pošljejo ali pa vsaj potrebno naznanijo, da se vemo potem ravnati!

Za odsek „Slovenskega učiteljskega društva za koperski okraj“, za postavljenje Preložnikovega spominka.

Miroslav Anžlovar.

V Boljunci, dne 14. julija 1892.

(P. Boršt pri Trstu).

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuje se tem potem igralki g.čni Kramarjevi, in igralcem gg. A. Janši I. S. Plešniku Ivoviču in Sosiču, slavnemu občinstvu na obisku, kakor tudi vsem onim kateri so blagovolili darovati o priliki naše veselice od 17. t. m. (Imena gg. darovalcev priobčimo v prihodnji stev. „Edinosti“.

Odbor pevskega društva „Adrija“
v Barkovljah dne 19. julija 1892.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Madonna št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarske v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskance. Cl.

Hotel in restavrant Šiškovič prav blizu postaje Hrpelje - Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborno z vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. 14-26

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moke, otrobov, turšice, ovasa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovencem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirčuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Covacich.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanje 25 litrov. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrožba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehnične Rosada) toči izvrstna vina in prirčuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone. Prodaja tudi pijačo kot sredstvo proti koleri, prirčeno iz samih trav in lekarij.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slašic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svoje zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici „Caserma“, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegančajše ter solidno delo in točna postrožba. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, nice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jeziki. Dobra postrožba. — Za obilni obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novoga trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu staro mitnico, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Roma, magna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrožba — nizke cene. 60-47

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 4-20

Josip Pizzarello mehanik v Trstu
Via Fontanone br. 12
popravlja in prodaja stroje za šivanje vsakoršnega zistema, nove in že rabljene, z garancijo. Instaluje se električni zvonci. Popravljajo se velocipedi z pnevmatiško gumo. 15-104

Dva lovška psa (Braki), 3-3
pes in psica, izvrstna za lov, sta na prodaj pri poštarju v Senožečah.

Spomladansko zdravljenje
najboljše je s čajem iz tavžentrož (millefiori). kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitki z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenj zadržila. Dobiva se v odlikovani lekarni 50-100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Seme za rejo sviloprejk
gospoda Tomaža Sotto - Corona iz Vodnjana (Dignano) v Istri je poznano kot izvrstno, posebno pa izdatno za naše kraje. Seme to je prēmevano. 3-3 Dobiva se pri

Alfredu Schmutzu, trgovcu v Komnu.
Kdor bi je potreboval, naj se o pravem času obrne do gori imenovanega trgovca v Komnu.

Katoliki!
Pomozite mi zgraditi cerkev za tukajšnje prav ravno Pijevo občino, na mosto sedanje siromašne in podrtljive kapele. S prvim oktobrom bi rad pričel zidanje, a nimam še zbrane niti polovice za zgradbo potrebnega denarja. Dobrodošel je tudi najmanji dar.
10-10
Frank župnik pri sv. Piju. (St. Pius).
Berlin. Pallisadenstrasse 73.

Orlena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadavica, rora, zapala ustjuh itd.
mogu se u kratko vrtime izlečiti rabljenjem
NADARENIH

Prendinijevih sladkišah
(PASTIGLIE PRENDINI)
što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu
Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grljenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.
Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponadžinaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevih sladkišah (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatalu) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.
Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.
Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah sviata. 41-52

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-7 TRST 7-12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kožje, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.
MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romaniško žveplo za žvepljanje trt.

Pošilja vsako blago dobro spravljenno in poštne franko!

Prečastiti duhovščini
se v ljudo podpisani priporočam za navado crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovjših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenke franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).
Pošilja vsako blago dobro spravljenno in poštne franko!

LEKARNA A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.
Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flakre iz Brošje, železo-Maleši. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elixir Coeca, okrepiljači in prebavljajoči. Elixir China proti mrz iei. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim beleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepiljače želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperski prašek bel in rudeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje deželo se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 3-27

AVGUST BRUNNER
TRST
Via Conti številka 6 a.
Tovarna strojev in železolivnica
August Brunner-ja
prevzame vsa sem spajajoča dela kakor: STROJE, PRESE, SESALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja POPRAVLJANJA.
Die Maschine-Fabrik und Eisengießerei von August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Telefon št. 291. 14-24

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.
Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinijih vrsti; radečo, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehhärlpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdrvil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 4-50

Riunione Adriatica di Sicurtà
24-14 v Trstu.
Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890.
Glavnica društva gld. 4.000.000-
Premijna rezerva zavarovanja na življenje „ 10.754.306 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.612.910 22
Premijna rezerva zavarovanja blagu pri prevažanju „ 33.594.10
Rezerva zavarovanja proti toči „ 200.000-
Rezerva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786 21
Rezerva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (B) „ 177.573 85
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000-
Občna rezerva dobičkov „ 1.127.605 98
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

10-7 **Novosti!** 3-10
Srajce za hribolazce
tkane, iz najbo jših snovij, gladke barve ali pisane, s širokim doli povešenim ovratnikom in dvema žepi na prsih, popolna velikost, izborno delo. Komad gld. 1,20
Svileni pasi
1 meter dolg, 6 cm. široki, s posebneno dvojnjo kačesto zapono. Komad 50 kr.
Klobuk za hribolazce
iz 1-a klobučevine se širokim svilenim trakom ter mošnjikom za nakite, gl. 2
Ovratnice za hribolazce 3 komadi gld. 1
razpošilja po poštnem povzetju
Emil Storch
Dunaj, 1. Salzgasse Nr. 65

CARLO PIRELLI
mejnarnadni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 15-32
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje